MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tas-16 ta' April, 2009

Appell Kriminali Numru. 74/2009

Il-Pulizija
(Spt. B.Spiteri)

Vs
Anthony Balzan

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fit-28 ta' Lulju, 2008, ghall-habta ta' 22.30 hrs, gewwa Triq Dun Guzepp Xerri, San Giljan

1. Hebb kontra l-persuna ta' Maria Dolores (Doreen) Balzan u kkagunalha offiza ta' natura hafifa skond kif iccertifika Dr. S. Camilleri MD mill-Gzira Health Centre;
2. ingurja jew hedded lil Maria Dolores (Doreen) Balzan bil-kliem;
3. qal fil-pubbliku xi kliem oxxen jew indicenti.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali tas-26 ta’ Frar, 2009, li biha, wara li rat l-artikoli 339(1)(d), 339(1)(e), 338(bb), 342, 221(3)(B) U 17(B) tal-Kap. 9, sabet lill-appellant hati w ikkundannatu ghall-multa ta’ tmin mitt Euro (€800).

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fil-5 ta’ Marzu, 2009, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirrevoka w thassar id-decizjoni moghtija mill-Ewwel Qorti filwaqt li taghti dawk il-provvedimenti kollha necessarji w opportuni li jidhrilha xierqa.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat il-verbal li bih il-Qorti rrilevat il-possibilita’ tan-nullita' tar-rikors tal-appell ghaliex f' dan il-kaz kien hemm l-akkwiexxenza ghas-sentenza appellata billi mhux biss ma ntalbitx is-sospensjoni tal-ezekuzzjoni tas-sentenza w ma nghatax garanzija skond il-ligi mill-appellant, imma hu sahansitra talab u ottjena zmien biex ihallas il-multa erogata.

Semghet it-trattazzjoni dwar din il-pregudizzjali;

Ikkonsidrat;

Illi mill-verbal a fol. 9 u 10 tal-process (apparti li minn imkien ma jirrizulta li l-appellant f' xi hin talab li jkun assistit mill-Avukat tieghu) , meta l-Ewwel Qorti tat is-sentenza appellata, l-appellant mhux talli ma avzax lil Qorti li jrid jappella minnha, imma sahansitra talab zmien biex ihallas il-multa nflitta fuqu (fol. 9 u 10 tal-process) . Din it-talba giet milqugha u l-Qorti akkordatlu li jhallas il-multa bir-rata ta' mitt Ewro (E100) fix-xahar, bl-ewwel skadenza fl-ahhar ta' Marzu, 2009, skond l-artikolu 14 tal-Kap.9.

Illi jidher li erbat ijiem wara l-appellant kellu ripensament u b' rikors tat-2 ta' Marzu, 2009, (fol. 14) talab li s-sentenza

tal-Ewwel Qorti tigi sospiza (Sic!) halli hu jkun jista' jintavola appell skond il-ligi.

L-Ewwel Qorti b' Digriet taghha tat-3 ta' Marzu, 2009, cahdet it-talba tal-appellant stante li ma jirrizultax li r-rikorrent kien talab w ottjena s-sospensjoni tas-sentenza skond il-ligi w stante li talab w ottjena l-fakolta' li jhallas il-multa inflitta ratealment u ghalhekk tali talba ma setghetx tigi sostnuta.

B' dana kollu l-appellant xorta wahda ipprezenta r-rikors tal-appell odjern fil-5 ta' Marzu, 2009.

Ikkonsidrat;

Illi mhux kontestat li fid-data tas-sentenza ma ntalbitx is-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza tal-Ewwel Qorti. Illi umbaghad, una volta li ma saritx it-talba ghas-sospenzjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza, l-Ewwel Qorti ovvjament dak in-nhar ma mponietx it-termini tal-garanzija tajba li hija mehtiega skond l-artikolu 416 (1) fuq imsemmi biex appellant jaqla' mill-Qorti Inferjuri it-twaqqif tal-esekuzzjoni tas-sentenza.

Proprjament it-twaqqif tal-esekuzzjoni jinqala' b' talba *ad hoc* li ssir lill-Ewwel Qorti w dik il-Qorti, meta tilqa' t-talba timponi l-garanzija li hija kondizzjoni *sine qua non* ghat-twaqqif tal-esekuzzjoni tas-sentenza, skond l-artikolu 416 (1) tal-Kodici Kriminali li jghid espressament li it-talba tigi milqugha **"KEMM IL-DARBA** (il-persuna) **TAGHTI GARANZIJA TAJBA**".
(ara App. Krim., "**Il-Pulizija vs. Jesmar Joe Abela**" [28.10.2004])

Illi kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta fl-Appell Kriminali "**Il-Pulizija vs. Mario Mifsud**" [5.5.1994] :-

"Kwantu ghall-pregudizzjali tan-nullita' w irritwalita' tal-appell minhabba l-mankanza tat-talba ghas-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza skond l-artikolu 416 tal-Kodici Kriminali, jidher li l-gurisprudenza pparifikat tali

mankanza mal-akkwiexxenza, liema akkwiexxenza hija in konflitt mall-volonta' li wiehed jappella." (ara "**Il-Pulizija vs. Moses Bugeja u Edward Grech"**, App.Krim. [28.1.94] ; "**Il-Pulizija vs. Frangisk Borg",** [18.1.41]; Vol. XXXIII.iv.391 u "I**l-Pulizija vs. Alfred Ancilleri u John Cauchi."**

u aktar 'l isfel fl-istess sentenza dik il-Qorti ziedet tghid :-

"wahda mill-karatteristici tal-process penali fis-sistema taghna huwa , illi kif appena tinghata sentenza , hlief jekk ikun hemm previst mod iehor fl- istess sentenza jew x'imkien iehor fil-ligi, dik is-sentenza ghandha tigi esegwita immedjetament."

L-istess principju gie ribadit fl-appelli Kriminali : "**Il-Pulizija vs. Karl Gialanze**" [17.5.94.] u "Il**-Pulizija vs. Francis Micallef"** [5.7.94] , "**Il-Pulizija vs. Francis Scicluna**" [20.1.95] u "**I-Pulizija vs. Carmel Attard"** [30.6.95] .

Illi l-artikolu 665 tal-Kodici Kriminali jghid testwalment li :-

"Bla hsara tad-dispozizzjonijiet ta' l-artikolu 28A (li jirrigwardaw sentenzi ta' prgunerija sospizi) u d-dispozizzjonijiet ta' dan il-Kodici dwar il-hlas ta' pieni ta' flus, KULL DECIZJONI GHANDHA TIGI ESEGWITA MINNUFIEH LI TINGHATA." (Emfasi ta' din il-Qorti)

Umbaghad l-artikolu 416 (1) tal-istess Kodici li jghid testwalment li :-

"persuna misjuba hatja ...tista' , meta tiddikjara imqar bil-fomm, li trid tappella mis-sentenza , taqla mill-Qorti nferjuri t-twaqqif tal-esekuzzjoni tas-sentenza ...."

Din il-Qorti diversament preseduta fis-sentenza fuq citata kienet validament argumentat li dawn iz-zewg dispozizzjonijiet moqrijin flimkien, necessarjament ifissru li biex it-talba ghas-sospensjoni ta' l-esekuzzjoni tas-sentenza tkun tista' tigi milqugha, jehtieg li tigi maghmula immedjetament kif tkun giet moghtija s-sentenza u b'dan

il-mod biss tista tigi evitata l-esekuzzjoni mmedjata tas-sentenza skond l-artikolu 665 citat .

Illi din il-Qorti, kif preseduta, taqbel perfettament ma dan ir-ragunament u tirritjeni li bil-fatt li l-appellant odjern, ma deherlux li kellu jiddikjara li jrid jappella, immedjetament wara li nghatat is-sentenza kien inghata bidu effettiv ghall-esekuzzjoni tas-sentenza mill-appellant. (Ara ukoll l-Appell Kriminali : "**Il-Pulizija vs. Victor Vella"** [30.1.2003], "**Il-Pulizija vs. Anthony Cauchi"** [3.7.2003] u ohrajn).

Illi din il-pozizzjoni ma mbidlitx bl-introduzzjoni recenti tas-subartikolu gdid (3A) ghall-artikolu 416 tal-Kodici Kriminali bl-Att XVI tal-2006. Dan ghaliex dan is-subartikolu japplika biss ghall-kazijiet imsemmija fis-subartikolu (3) li jipprecedieh u cioe' <u>fejn il-persuna misjuba hatja tkun taht arrest</u>. F' dan il-kaz ma jirrizultax li l-appellant kien taht arrest meta tressaq quddiem l-Ewwel Qorti jew meta nghatat is-sentenza appellata w ghalhekk ghalih ghadhom japplikaw bis-shieh u bla ebda eccezzjoni d-dispozizzjonijiet tas-subartikolu (1) tal-art.416 li jghid li l-persuna misjuba hatja li ma tkunx taht arrest ghar-reat li tieghu tkun giet misjuba hatja, tista', <u>meta tiddikjara , imqar bil-fomm, li trid tappella</u> mis-sentenza, taqla' mill-qorti inferjuri t-twaqqif tal-esekuzzjoni tas-sentenza, <u>kemm il-darba taghti garanzija tajba</u> skond is-subartikolu (1) tal-artikolu 577, li tidher ghal kull att tal-kawza quddiem il-qorti superjuri kull darba li tigi msejjha minn dik il-Qorti . (Sottolinear t' din il-Qorti).

F' dan il-kaz la tirrizulta tali dikjarazzjoni w, inqas w inqas l-ghoti tal-garanzija li hija kondizzjoni *sine qua non* biex tinkiseb is-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza.

Inoltre il-fatt li l-appellant dak in-nhar tas-sentenza, minnflok talab is-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza , addirittura talab iz-zmien ghall-hlas jikkonferma li hu kien akkwiexxa ghall-istess kundanna w l-akkwiexxenza ma hix kompatibbli mal-ezercizzju tad-dritt tal-appell. Hekk fl-Appell Kriminali: **"Il-PULIZIJA vs. CARMEL ATTARD"** [30.6.1995] din il-Qorti diversament preseduta mill-Onor.

Imhallef (illum Prim' Imhallef) Dr. V. De Gaetano, gie ritenut li:-

"Is-semplici talba ghal hlas rateali tikkostitwixxi akkwiexxenza ghas-sentenza, liema akkwiexxenza mhix kompatibbli mal-volonta' li jsir appell minn dik is-sentenza. Il-fatt li persuna ma tkunx hallset sad-data ta' l-appell ma jbiddel xejn ghal dak li jirrigwarda l-inappellabilita' tas-sentenza ossia l-irritwalita' tar-rikors tal-appell, peress li kif inhu maghruf anke meta ma jinghatax zmien ghall-hlas, il-burokrazija ta' l-amministrazzjoni tal-Qorti tiehu granet, gimghat u xi kulltant xhur biex il-multi jingabru." (sottolinear ta' din il-Qorti)

Umbaghad jigi sottolinejat ukoll li l-Ewwel Qorti ma kellha ebda obbligu li tinforma lill-appellant li hu kellu dritt jappella w, jekk stess ma ghamlitx dan, dan ma jissana b' ebda mod in-nuqqas tal-appellant li jaghmel it-talba ghas-sospensjoni tal-esekluzzjoni tas-sentenza tempestivament *seduta stante* kif fuq intqal.

Ghal dawn l-motivi w fid-dawl ta’ din l-interpretazzjoni tal-pozizzjoni guridika moghtija minn din il-Qorti diversament preseduta w anki kif preseduta, din il-Qorti tiddikjara l-appell irritu w null u konsegwentement tastjeni milli tkompli tiehu konjizzjoni ulterjuri tieghu.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM-------------------------------